

พืชดอกนอกจากจะสืบพันธุ์แบบอาศัยเพศโดยการสร้างเมล็ดแล้ว พืชดอกบางชนิดยังมีการสืบพันธุ์แบบไม่อาศัยเพศ ซึ่งต้นใหม่ที่เกิดขึ้นไม่ได้มาจากการปฏิสนธิแต่เจริญเติบโตและพัฒนามาจากส่วนต่าง ๆ ของพืช เช่น ราก ลำต้น ใบ

พืชที่มีลำต้นใต้ดินเป็นเหง้าหรือหัว เช่น ขิง ข่า กลัวย เผือก หัว มันฝรั่ง หอม ลำต้นใต้ดินเหล่านี้จะมีตา (bud) ซึ่งเป็นส่วนที่สามารถเจริญเติบโตฟื้นคืนขึ้นมากลายเป็นหน่อหรือต้นใหม่ได้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ตาของเหง้าข่า

ส่วนพืชบางชนิดมีไหล (stolon หรือ runner) ซึ่งเป็นส่วนของลำต้นที่ทอดยาวไปตามพื้นดินหรือน้ำ เช่น หล้า บัวบก บัว ผักตบชวา สตรอว์เบอร์รี ไหลจะมีตาที่เจริญเติบโตเป็นต้นใหม่ต่อไปได้เช่นกัน ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ไหลของสตรอว์เบอร์รี

ใบของพืชบางชนิด เช่น เศรษฐีเงินล้าน คว่ำตายหงาย เป็น จะมีต้นใหม่หรือหน่อเจริญออกมาจากขอบใบ และเมื่อหลุดออกจากใบ จะสามารถเจริญเติบโตต่อไปได้ ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ขอบใบเศรษฐีพันล้าน

นอกจากนี้รากของพืชบางชนิด เช่น มันเทศ ปืบ สามารถเจริญเติบโตแตกหน่อเป็นต้นใหม่ได้เช่นกัน ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 การแตกหน่อของมันเทศ

พืชที่เกิดจากการสืบพันธุ์แบบไม่อาศัยเพศจะไม่มีระบบรากแก้ว เนื่องจากไม่ได้เกิดจากเมล็ด ส่วนใหญ่มักเจริญเติบโตอยู่ไม่ไกลจากต้นเดิม เพราะเกิดจากส่วนของต้นเดิมที่แตกหรือทอดยาวออกไป พืชต้นใหม่จะเจริญเติบโตขยายขนาดโตขึ้น และมักแยกออกจากต้นเดิมเป็นต้นเดี่ยว